

Redacció i Administració:
CALABRIA, 104, 2.^{on}

Dels treballs pu-
blicats, en seran
responsables els
:: seus autors ::

10 cèntims

EL XAFEC

Periòdic independent

Sortira cada 15 dies

ANUNCIS A PREUS
CONVENCIONALS:

No 's retornen
els originals, en-
cara que no 's
:: publiquin ::

10 cèntims

CIVISME

II

Un amic nostre, que perteneix a l'escola filosòfica de la sociologia pràctica, ens contà un dia que, provocat imprudentment per un seu company, li rompé'l nas amb un cop de puny, a conseqüència de lo qual fou condemnat a no sé quants mesos de presó i a pagar una indemnització.

Un altre que no hagués sigut de l'escola dita, s'hauria conformat i complert amb gran sentiment la condemna; més tractant-se d'un cervell privilegiat fa cosa ja canvia d'aspecte.

Ell sabia molt bé que tenia una gran probabilitat de no anar-hi a la presó, perquè, com a bon vident, era previsor i acertat.

Mireu com ens ho explicà:

"No vaig esforçar-mé gens per a la defensa. Me nomenaren advocat d'ofici, com si diguessim, un aprenent; i al judici oral no absolen en cas de dupte, com els jurats.

Després de la condemna, vaig demanar recurs de cassació, que ja sabia jo no agrada als curials quan se tracta d'un recurs de pobre. A canvi del recurs, me concediren, compliment de sentència.

Aquells que arrufaren el nas per lo del recurs, se'n rigueren després al veure que jo demanaba un plasso, com si amb això pogués evadir el compliment de la sentència; i aixís ho esperaba jo, i aixís va esser. Vingué'l indult que ningú esperaba, a pesar de que tots els anys el concedia'l jefe del govern.

Es clar que després tothom diu: —i Vaja una gracia! Però abans ningú hi atinà, i jo no vaig anar a la presó."

Cassos com el que s'acaba de relatar, en succeixen tots els dies an els nostres amics; però en relatarem un que mereix esser conegut per la gran ressonancia que tingué per tots els àmbits de Catalunya.

Una causa en judici per jurats, aon un home's confessa autor d'haber matat a un cacic, i l'advocat defensor conseguí provar la ignoscencia del reu. ¿Oí que'l cas és extraordinari?

Doncs això succehi a l'Audiencia de Barcelona, en un judici públic per jurats. El cacic morí al mitg del carrer a conseqüència de dos trets que li tirà un home; aquest home's

confesà autor del fet. L'advocat ho desmentí, i aquest home és posat en llibertat.

Aquest miracle sols podia fer-lo un individu de l'escola filosòfica de la sociologia pràctica, com ara mateix ho veureu.

Es a dir, ara no; ens hem extés massa. Val més deixar-ho pel nombre que ve. Prepareu-vos, que val la pena.

Comentari

Els aigua-regants

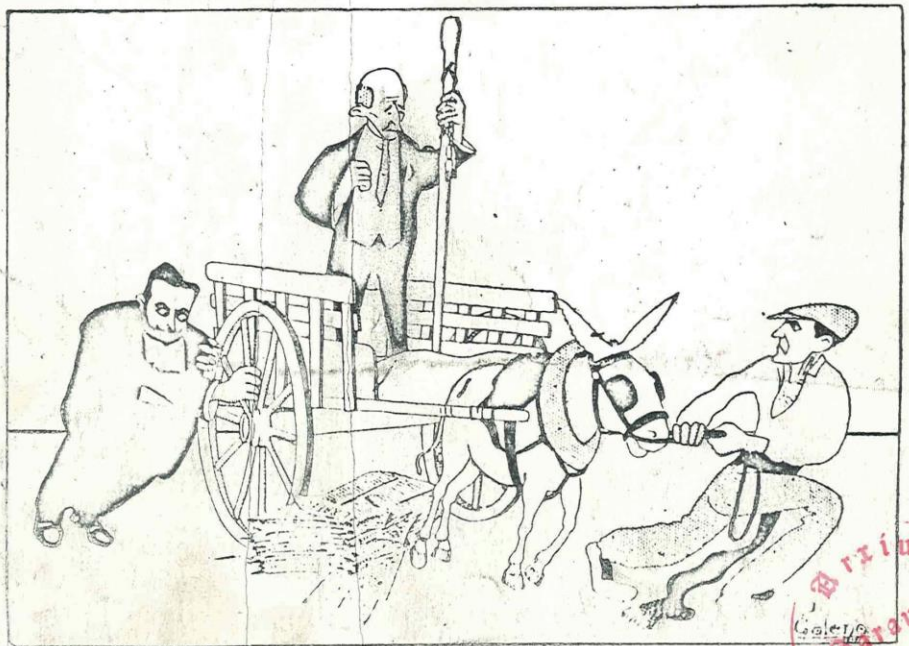
La qüestió del "Rech Monà", fa quelcom de temps ve preocupant l'atenció deis aigua-regants del mateix, tan en l'ordre administratiu com en l'econòmic. Lo primer, perquè els administradors nomenats a aquest efecte, des de molt temps, venen succeint-se mecànicament com un engranatje, sens altre fi que complí rutinariament la missió que 'ls imposa el nomenament del càrrec que burrocràticament desempenyen. Això, si per ignorancia o per falta d'interés en el governament del mateix s'aprofiten de la seva autoritat per disposar o dictar ordres que per res s'ajusten

a les circumstancies, i, si solament, al capritxo dels que les dicten. En lo segond, tampoc han pogut mai, aquells, nomenar los administradors, ja que lògicament se'n despren dels que poseeixen aitaís facultats venen obligats a donar comptes als seus administrats de l'estat econòmic del mateix i també de la seva tasca.

No sabem per quines raons, i fins a cert punt amb quin dret, ha pogut aquesta comissió nomenada del sí de la corporació municipal excusar-se de donar compte als aigua-regants de la marxa del regadiu, com també detalladament deis gastos ocorreguts durant l'any per justificar-se en el "reparto" confeccionat sens altre intervenció que la seva, ni més apelació per part d'aquells que venen obligats a fer-lo efectiu d'una manera indisputable, pagant la quantitat que 'ls ha sigut senyalada si no volen perdre els drets que 'ls hi són reconeguts per virtut d'aquesta quota que paguen amb caràcter d'abonats.

Aquest principi de dret establert en tots els organismes socials deu ser reconegut en aquest cas per la referida comissió, tan més, quan no hi ha cap raó justificada que s'hi oposi.

Tal vegada se'ns dirà que això no ha tingut efecte per no haver-se fet cap demanda en aquest sentit. Si aixís fos, tampoc és prou

—EN JOANET.— Done'm la vara Petet i tira tu la mula. Tu, Rabassola empeny fort per veure si passem.

Arxiu
Santana
La Garriga

això per evitar que hi hagi qui amb perfecte dret i justícia censuri durament aquest procedir, inversemblable, per part d'aquells que pesa sobre d'ells una responsabilitat, sinò més moral, al fer-ho d'aquesta manera.

Es innegable el maïestar que senten d'un quan temps en aquesta part els aigua-regants, però mai, s'havia fet tan patent com ara, amb motiu d'una disposició donada recentment per l'alcalde.

Nosaltres si bé no som competents en qüestió de regadiu, reconeixem que està del tot fundat el disgust que hi ha entre ells, que sols eis hi pot ocasionar un desconeixement absolut de la missió que 'ls hi incombeix als individus que formen la concebuda comissió.

Realment, no té explicació possible, ni és de sentit comú, que l'alcalde disposés que aigua quedés arregiada a les dotze de la nit en el lloc conegut per l'era d'en Serra. Aquest cas únic que s'ha donat des de que 'l regadiu existeix, d'arreglar l'aigua a mitja nit, estranyà a tothom, i meresque les censures d'aquells que havien de complir la seva ordre. Acabà d'exacerbà l'ànim dels aigua-regants, quan de sobte, i sense cap més avis, es posà l'aigua a dalt (al cap del regadiu) en perjudici dels interessos dels de l'era d'en Serra an avall, ja que 'ls de més amunt s'aprofitaren de regar en els dos dies d'antelació ai senyalat per arreglar l'aigua.

Al nostre entendre, per evitar això el pregó anunciant l'arreglo de l'aigua deuria fer-se amb vintiquatre hores d'anticipació sense que en l'interval d'aquest temps corregués l'aigua pel rec quedant aixís respectats eis drets de tots per un igual.

Sembla que a corretgir totes aquestes deficiències que deixem apuntades tendeixen els desitjos i treballs fets per un gran nombre d'aigua-regants, els quals, han elevat una instància al senyor Governador donant-li coneixement de les mateixes, i demanant una inspecció per la revisió de comptes, com també, en lo sucesiu, poguer tenir una intervenció en la administració i direcció del mateix. Això, ja havia sigut, i creiem que per obtenir els resultats desitjats, deuriem posar-se altre cop els interessos dels aigua-regants, al amparo d'una comissió mixta, composta de l'actual i de tres aigua-regants competents: un del cap-de-valí del regadiu; un altre del centre, i un altre del cap-de-amunt. Aquest seria el modo d'acabar amb l'actual desconcert, quins efectes tots deplorem per falta de capacitat i desconèixer lo que són aquestes coses del regadiu com ho prova ei fet de no tenir els que avui l'administren un sol pam de terra en el mateix, i, si algú n'hi ha, diu que ell no patirà perquè té bogit per suministrar-se l'aigua que necessita.

Nosaltres aprovem aquestes justes i ben raonades pretensions dels aigua-regants perquè únicament l'és encaminen un esperit justicier i de profit per a tots, i també eis oferim el nostre apoiament més decidit per ajudar-los a fer-les trionar en totes les seves parts. No fa falta més que una estreta

cohesió entre tots els aigua-regants per anar a un fi comú enfortint el seu esperit en els moments de feblesa al crit de "un per tots i tots per un".

¡ Aixís vencereu!

El Ball de trajos al jardí de Cal Beco

Ja havíem quedat amb en Bardera que 'ns hi trovaríem, puig encara que no erem convidats, teníem el deure moral com a revistes, d'informar als llegidors d'EL XÀFEC de l'espectacle.

Eren tres quarts d'onze del vespre quan al jardí de Cal Beco ens varem trovar amb l'amic Bardera. Varem passar revista per tot, i ell va encarregar-se de fer-me de "cicerone".

—¿Que't sembla XÀFEC l'envelat, t'agrada?

—Em sembla que no està amb harmonia amb l'espectacle, puig aquesta vela és molt tronada i el guarnit de ramatje no s'hi diu. La catifa també és del carrer d'Urgell, i l'il·luminació si bé no pobreja exageradament, en canvi no hi ha tufipes ni adornos de cap mena. Vols que t'ho digui, tot plegat em sembla l'envelat de Cortó de Munt.

—¿Val molts quartos això?

—Trescentes vinticinco pessetes tot plegat, m'han dit.

—¿I d'aon surten les mises?

—Per capta, vull dir per subscripció.

—¿No donen premis ni refresc a les disfresses?

—Ca home, no hi ha prou penis per tot això. Tens de tenir en compte que aquesta tarda sois tenien recullides vuitanta pessetes; ara pensa lo que haurán patit per arribar a fer sexanta cinc manxegos.

—Digues ¿qui és aquell senyor que du la clenxa partida a ran d'orella?

—Aquell és l'organitzador de la festa, el que ía va disposar.

Varem donar una volta pel saló de joc i en Bardera em va dir senyalant a un que feia el "Poker":

—Mira 'l, ¿no 'l coneixes?

—Tu diràs, és el Noi del Ciment que fá com els grans.

—Vaja, ara si que no 's pot dir que 'l ram de carreters no progressa; fins sab jugar a cartes amb anglés, si és un "trumfo" aquest Pepet.

A les onze varen sortir les parelles i va comensar el ball, eren setze. El cop de vista era bonic, i n'hi havien algunes que vestien amb gust i elegància. ¡Llàstima que l'envelat no hi esqueia!

—Dignes Bardera ¿qui és aquella parella que balla i no porta trajo de disfressa?

—Noi, no hu sé; es un escamot que ha vingut de fora, arribat amb un auto i es porta el ballador.

—¿Que's estrany que la deixin ballar sense anar disfressada?

—Ja hi va, porta trajo de "rayos X", mira-te-la de contra-claror.

—Si la plomes no hi queda res.

—¿Que's lo que baïlen, el débil?

—No tanguen; és una moda que ha vingut del "Tabarenc" de París, vull dir que 'n saben, mira-te 'ls bé.

—Mira en Rabassola com riu, es coneix que hi disfruta; com se fon de no poguer-s'hi barrejar.

—Sabs que's de doldre que no donguin premis, perquè hi ha algunes disfresses que s'ho mereixen?

—Si que's cert.

—¿Fem de jurats tu i jo XÀFEC? Tu tindries de donar premis ja que la Comissió no'n dona.

—Ja està dit, Bardera; EL XÀFEC donarà tres premis i un accessit.

—Qui't sembla que mereix el primer premi?

—Per mi aquella senyoreta que porta el trajo de *Minina*, aquella de *Marinyac*, que porta la moda del començament del segle passat.

—Si, aquella que va disfressada de comp-tesa de Villafranche en el Plastic-Films, no solsament el porta amb caràcter, si que també amb gust. Repara amb quina propietat fa els moviments dels brassos, sempre son horitzontals, mai li penjen les mans, que's com ha d'esser, i el seure ho fá amb garbo anc que necessiti tres cadires.

—Bueno, conforme, an aquesta li donarem el primer premi. ¿Sabs com se diu?

—Si, Trini Soler.

—¿I el segond a qui't sembla que 'l donarem?

—Per mi aquella que porta aquell luxós i ric trajo de Lluís XV, amb la perruca blanca. Si portés ollerres negres i la mangala, s'assemblaria a *La Viejecita*.

—Si, és la senyoreta Barbey. També m'està bé.

—¿I el tercer a qui't sembla, tu Bardera?

—A mi am sembla que 'l donaria an aquella que porta el trajo de "Gauchó" mexicà, i que s'anomena Gloria Soler. ¿I tu que hi dius?

—Ja m'agrada, però tinc els meus duptes, perquè també m'agrada molt aquella que porta el trajo de pagesa suïça. Para compte que encara que sencill és molt propi, perquè es veu d'una hora lluny que no és de guardarroba ni fet a casa; prou és comprat a Suïça mateix. Tu que hi has estat ¿veritat que tinc rao?

—Si que's cert ¿sabs qui és?

—Es la senyoreta Crúsat, la gran.

—Ja veuràs ¿fem-ho a palletes?

—Ja està dit.

Hi aixís ho ferem i la sort va fe que sortís agraciada la senyoreta Gloria Soler.

—Doncs, a la senyoreta Crúsat donem-li l'accessit.

Ja ho saben senyoretetes. EL XÀFEC posa a la seva disposició els premis, poden passar a recullir-los si els plau; lo que no ha fet la Comissió ho farem nosaltres.

La mitja part va esser curta i eren les dugues de la nit quan va acabar el ball.

—Bardera, bona nit.

—XÀFEC adeu, dorm de gust, no somniïs cap disfressa, que t'assamblaries an en Rabassola.

La Bonaventura

Al passeig de La Garriga l'altra tarda vaig sentir que una gitana andalusa a un alcalde li va dir aquesta bona ventura.

***

—Tè, la digo, rezalao.

—No estic per boneventures ni per orgues ni cançons.

—*Damè la mano moreno que te la quiero contar, tienes la dona enfadá porque siempre escusas buscas para irte a pasechar*

y es claro, ella se piensa lo que tal vez es verdad.

Tambièn tu padre rondina porque gastas mucho y mal, y no trabajas ni ganas

y la feina no se fá,

y quieres fer el senyor

gastando to er caudal,

y juegas de noche a cartas

y siempre retiras tard,

y presumes de ser listo

y no sirves para ná.

—Vaja prou, no pot apar.

—*No te enfades vida mia*

que esto es la pura verdad;

deja que acabi panoli

si te enfadas no va más.

Tu no niquelas, moreno,

que er pelo te toman ya

todo er mundo en este pueblo

y tu cuenta no te das,

que hasta los churumbelitos

de tí burlándose están.

—Vesten gitana tinyosa

que no te vull escoltar,

potser si que aquesta momia

tal volta em faria empipar.

Refuma si hu sap El XÀFEC.

Ja puc ven dir que he cobrat.

Dimoni tot hu endevina,

jo no sé pas com s'hu fa.

MAXIM

NOTICIES

ANIVERSARI

El dia 21 del corrent se compí el segon aniversari de la mort del que en vida fou nostre bon amic l'Ildefons Suñel. Aquesta data ve ha omplir de dol el cor de tots els filis de la nostra terra.

Nosaltres, els garrigans, ens trovem avui horfes d'aquell gran patrici que havia treballat amb tan d'amor per l'expansió de nostre poble. Plorem la perdua del nostre amic i del polític honrat que am la fe més pura havia esmersat les seves energies per el resorgiment de les llibertats empresonades per un caciquisme embrutidor i despòtic, en les quals confiava i somrei a mida que ple de joia veia que la benefactora llevor que ell sembrava germinava i floria exuberant en els camps populars ofegant aixís aquesta herba malsana anomenada caciquisme.

Associem-nos també nosaltres en aquests moments en el sentiment homenatge que arreu de Catalunya tributen al seu mestre, perque resti viu en nostre cor, i en nostre pensament, el seu record, i ens reconfortem en les hores de crisi amb la bondat dels seus ideals que són: de llibertat i justícia.

Nosaltres, els d'El XÀFEC, aprofitem aquesta ocasió per depositar una corona de semprevives en la seva tomba com a testimoni de la seva franca amistat i com a penyora del tribut que li devem.

xxx

Per tercera o quarta vegada han sigut tallats els fils de la línia telefònica de Vich en el mateix lloc de costum. Aquesta vegada, l'autor, ha sigut descobert pel personal de la companyia i posat pels mossos de l'esquadra a disposició dels tribunals.

xxx

El dia 21 morí repentinament l'esposa de nostre volgut amic en Joseph Canamasas.

Acompanyem a la seva família, i en particular a nostre amic, el seu marit, en el dolor que 'ls aclapara en aquests moments d'angoixa.

xxx

Ha sigut agafat pels mossos de l'esquadra un subjecte que portava gallines dintre d'un sac, sense poguer, a preguntes d'aquests, indicar la seva procedència. En vista d'això s'ha posat a disposició del jutjat.

XAFEGADES

L'alcalde ha sigut molt criticat per disposar l'arreglo de l'aigua a les dotze de la nit, i cada hu ha argumentat la seva protesta a mida del seu gust. Els uns diuen que 's perque no hi enten res; altres perque El XÀFEC an aquella hora de nit dorm i no s'enterra de lo que fá; altres que 'l senyor Cortines i els de Can Petita en tener la culpa, en fi tots hi han dit la seva. Nosaltres creiem que 's per fer mèrits i poguer dir després que ha manat al revés dels altres governants.

ooo

El Noi del Ciment anà a Barcelona expressament a comprar un impermeable per ell i un altre per l'altre Noi.

Diu que va comprar-lo al Bar de Can Pantaloni (vol dir al Basar de can Pantaleoni) i sabem que al demanar-lo de bona calitat digué: "Que sigui bo, perque cap "xafegada" li fassi res.

Creiem en la bona intenció que 'l guiaria, però, ens sembla això una mica dificil de conseguir-ho, tota vegada que va descuidarse de dir a la casa que en nostre poble solen caure molts Xafecs en ple sol, i sinò ho volen creure, que 'ls en envii un per mostre.

ooo

D. Felix Fuges y Vila, diputat, etc., diu que està moit enfadat i penedit de tenir torre en nostre poble, perque se 'l tracte amb massa desconsideració.

Nosaltres no podem creure semblant cosa perque sempre hem sentit a dir que 'ls que contenen amb la confiança de Can Petita no poden patir, hi ho prova això que 'ls del poble no patim gracies a la protecció d'aquesta casa. Per altre part es veu que s'ha oïvidat d'aquell adagi que diu: "Qui sembra vents recull tempestats", i que El XÀFEC fa justícia a qui se la mereix. Per lo tan anirem fent-li els honors encara que sigui abusant de la seva modestia, i si vol, fins li farem gratis l'anunci en la primera plana d'El XÀFEC: "Torre para vender o alquilar", i fins donarem "razón de la misma" perque es fassi més despresa el miracle.

ooo

Ens han dit que a l'alcalde se li espatilà l'automòvil que té per llogar fent un passeig a l' hora de la calma, siguent-li precis requerir auxili a una brigada de la via per reparar l'averia.

Després de mirar i remenar molt, va demanar-los-hi una "barra" per fer alça-prem contestant-li un d'ells: "Potser amb la vostra que 's molt més groixuda en tindreu prou".

Després diran que El XÀFEC fa broma.

ooo

Hi ha qui 'ns vol fer creure que 'l posà l'aigua a daít sense cap més avis fou per estar en desacort la comissió de regadiu lo disposat pel seu amo. Nosaltres encara que se 'ns digui maliciosos volem creure que això obeeix al desig de l'alcalde de volguer fer arribar simultaniament al Manso Balcells l'aigua i la benzina.

Que badem Pepet.

ooo

Són moltes les censures que 's dirigeixen a l'alcalde per l'inoportunitat de posar una capa de terra en el camí central del passeig, sobretot en aquest temps de tanta concurrencia.

Els senyors el critiquen, i en canvi, ell ho fa per guanyar-se les seves simpaties.

Es allò hi ha tants burros pel món que 'l seu pare té raó en dir: "Aí meu Noi no 'l comprenen".

¿Serà precisament perque n'hi ha molts?

Imp. Fills Domingo Casanovas. Ronda Sant Pau 67a
Telefon 2120. — Barcelona

